

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Jacobi Alvarez de Paz Opera

De Exterminatione Mali, Et Promotione boni - Libri quinque

Álvarez de Paz, Jacobo

Lvgdvni, 1613

Hæc omnia mala hominis lapsi à Domino magna ex parte mortificatione
sanari. Cap. 2.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77843](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77843)

vt honores, diuitias, voluptates ardentissimè concupiscunt. Instrumento suo, scilicet corpore, in proprium commodum, nempe in æternæ vitæ merita conquirenda, vt debuissent, & tamen naturæ ordinem pervertentes, in suam perniciem illud conuertunt. Audi ex Cypriano, quæ turpia, & abominanda, anima per corpus exerceat. Corpore, ait, sic vitur anima, sicut faber malleo, vel incude, in qua format omnium turpitudinum idola, & fabricatur quælibet quarumcumque voluptatum simulachra. Non est caro dictatrix peccati, nec inuentrix malitiæ, nec cogitatus format, nec disponit agenda, sed officina est spiritus, qui in ea, & per eam, quæcunque affectauerit, peragit & consummat. Et statim: Solus animæ lis ista est, quæ secum rixatur, & cum proprio arbitrio litigat, certior in huiusmodi quæstionibus quid bonum sit, quid malum, quàm in aliarum rerum inquisitionibus quid verum sit, quid falsum. Nam in abditarum caularum inspectionibus, & secretis naturæ potest homo errare, vel decipi; quia non per omnia à fine vsque ad finem intellectus humanus attingit; sed in his, quæ oculis, & manibus subiacent, nulla subtilitas iudicium impedit: quia scientia à non scientibus, decora à turpibus, amara à dulcibus, dura à suauibus, & à dissonis consonantia facile discernuntur. Sed desiderij sui veneno mens ebria, corpus contumeliosius applicat, & iunctis complexibus ambo in mortiferas suauitates elapsi obdormiunt. In his turpibus & foedissimis, quæ Paulus, ad Romanos scribens, breuiter numeravit, & amplius quàm ille exponit, declarare non decet, animus corpus suum occupat, quod meritissimè sibi morte præcipitur, vt instrumento commodato careat, qui in iniuriam commodantis illo vt non timuit. Cum enim animus sit immortalis, instrumento indigebat, quod saltem dono Dei in perpetuum duraret, nunquamque deficeret: quale profectò homo in statu innocentie suscepit. Sed quia homo deliquit, Deus donum suum originalis iustitiæ abstulit, & corpus secundum suam naturalem conditionem corruptioni obnoxium, mortalèque deseruit. Ecce ergo hominem lapsum in peccatum, vita gratiæ carentem, plagis & vlcibus plenum: in quo intellectus cæcuit, voluntas prauaticatur, cogitatio insanit, appetitus furit, sensus fallit, corpus deficit. Ecce hominem ad mala agilem, ad bona inutilem, qui virtutem, vt rem difficillimam, refugit, & bibit, sicut aquam, iniquitatem. Ecce hominem ad sublimiora anhelantem, ad ima deiectum, qui vltra modum scientiam appetens, in ignorantem incurrit, & Dei similitudinem insipienter concupiscens, [immolauit demoniis, & non Deo, diis, quos ignorabat.] Loquamur ergo ad animam nostram, lamentemurque eius calamitatem illis verbis Ieremiæ: Cui comparabo te? Vel, cui assimilabo te, filia Ierusalem? Cui exequabo te, & consolabor te virgo filia Sion? Magna est, velut mare, contritio tua; quis medebitur tui? O antea virgo in horto deliciarum Deo consecrata, nunc verò peccato corrupta, & iniquitate polluta? O prius filia Ierusalem ad pacem condita, nunc verò intestinis bellis, & tuorum defectionibus ciuium afflictæ! O prius filia Sion, in qua omnia bona fuerant coacervata, nunc verò solitaria ciuitas, facta quasi vidua, quæ aduersario tuo pendis tributa, cui tuam miseriam & calamitatem comparabo? An illius qui naufragium fecit, & omnes suas opes amisit? Sed tu infelicior, quæ simul cum opibus vitam perdidisti, & gratiam, ac Dei amicitiam, qua vivebas, dilapidasti. Cui assimilabo te? An illi, cui vita

Cyprian.

Roma. x.

Dent. 32.

17.

Ierem.

Thoren. 2.

13.

A prærepta est, priusquam ex vtero egrederetur, & huius pulchræ lucis vsum acciperet? Sed tu inferior, quia melius fuisset non nasci, & carne non indui, quàm peccati maculas contraxisse. Cui exequabo te? An illi, cui non tantum lux, sed etiam ipsum esse negatum est, quia Deus inter res possibiles, & numquam futuras, sine vilo esse manere decreuit? Sed tu calamitosior, quia ille, qui numquam fuit, nullam miseriam subiit, at peccatrix anima miseriarum se miseriam subiicit. Superest igitur vt super terram non sit consolatio tibi, quæ omnes miseros infelicitate vincis. Restat vt sit, velut mare, contritio tua, & calamitas tua: quia sicut mare congregatio est aquarum. Nam [Deus congregationes aquarum appellauit maria;] ita casus in peccatum est omnium malorum, & miseriarum coacervatio, cui nulla res creata potest subuenire. Inquiramus itaque, quis medebitur tui? Quis tantæ est potestatis vt valeat tantam contitionem sanare, tanta mala depellere, & tantis miseris remedium afferre?

Genes. 1. 10.

Hæc omnia mala hominis lapsi à Domino magna ex parte mortificatione sanari.

CAPVT II.

DEVS quidem optimus, & potentissimus, qui potuit naturam humanam condere, potest etiam lapsam erigere, dissipatam reparare, & in pristinum statum ac dignitatem restituere. Si enim amplius est, rem aliquam ex nihilo facere, quàm iam factam ad formam meliorem prouehere, non negabimus eum sapientissimum, optimum, & omnipotentem Deum, qui potuit animam ex nihilo extrahere, Scire etiam eandem reficere, velle prouehere, & posse in tam extremam miseriam deiectam in summam altitudinem eleuare. Quæ impossibilia sunt apud homines, possibilia sunt apud Deum:] vnde si hæc spiritualis hominis resurrectio, & salutis, ac donorum restitutio possibilitatem humanam excedit, sed diuinam potentiam non effugit. Si homo peccato mortuus est, Christus est auctor vitæ, de quo Petrus ad Iudæos. Vos autem sanctum, & iustum negastis, & petiistis virum hominidam donari vobis: auctorem verò vitæ interfecistis,] cui æquale est vel viuenti primam vitam tribuere, vel mortuum à morte suscitare. Si homo languidus est, Christus est salutis effector, [Domini enim est salus,] qui pertransit benefaciendo, & sanando omnes oppressos à diabolo: qui [operatus est salutem in medio terræ.] Si homo cæcus est, Christus oculorum aciem, & vsum restituit, per quem dat nobis Pater spiritum sapientiæ, & reuelationis in agnitione eius, illuminatos oculos cordis nostri, vt iciamus, quæ diuitiæ gloriæ hereditatis eius in sanctis. Si homo claudus, & leprosus, & omni ægritudine affectus est, Christus est vniuersorum malorum, ægritudinumque depulsor, in cuius aduentu [cæci vident, claudi ambulunt, leprosi mundantur, surdi audiunt, mortui resurgunt, & pauperes euangelizantur.] Si demum homo regno, & potestate illi data spoliatus est, Christus illum ad regnum reuocat, & ad perditam

Lucæ 13. 27.

1. Cor. 3. 14.

1. Sal. 3. 6.

Altor. 16. 38.

1. Sal. 73. 12.

Ephes. 1. 18.

Matth. 11. 5.

Psal. 21.
29.
1. Reg. 2.
8.

Heb. 12.
2.

Isaia 46.
12.

Ezech.
36. 25.

Ephes.
3.

Ezech.
36. 26.

Ad Titu.
3. 5. 6.

digitatem exaltat. Nouit qui dixit : Tua est potentia, tuum regnum, Domine.] Et rursus : Domini est regnum, & ipse dominabitur gentium.] Et iterum : Qui suscitatur de puluere egenum, & de stercore erigit pauperem, ut sedeat cum principibus, & solum gloriae teneat.] Hanc ob causam Christus à Paulo [hieici auctor & cõsummator] vocatur quia ab eo initium fidei & salutis, & finem quoque fidei ac perfectionem eiusdem salutis, scilicet fœlicitatem, accipimus. Ut sicut egregij pictoris est imaginem alicuius facere, & eam obliteratam reficere : ita Christi saluatoris sit destructa in nobis peccati & mortis imagine, similitudinẽ sui æterni Patris inducere, & eandem per quotidianos defectus fuscãtam reformare. Ille mortuos suscitauit, cæcos illuminauit, surdis auditum, claudis gressum, paralyticis motum, leprosis mundiciem, & aliis agrorũ conuenientem sanitatem impertit, ut quid in vno animo faciat, ex multis corporibus disceremus. Animum enim viuificat, quoniam ipse Christus vita est : animum illuminat, quoniam lux est ; animum ducit, quoniam via est : animum mouet, quoniam fortitudo est : animum mundat, quoniam sanctitas est : animum denique sanat, quoniam salus est. Illa sanẽ, de qua Dominus per Isaiam : Audite me duro corde, qui longẽ estis à iustitia. Propẽ feci iustitiam meam, non elongabitur ; & salus mea non morabitur. Dabo in Sion salutem, & in Israẽl gloriam meam.] Dominus noster Iesus Christus salus est & gloria : salus, quia in hac vita nos ab animæ aegritudinibus sanat, & gloria, quia in statu immortalitatis futuro nos quoque glorificat.

Sed quam ratione Christus à miseris peccati nos liberat, & ad eam, quam amisimus, salutem reuocat ? Id sanẽ facit per gratiam suam, & per Spiritum suum, quo nos viuificat, & renouat, & à potestate nequissimorum spirituum, id est, peccatorum, & vitiorum, & dæmonum liberat. Nam sicut diffusa luce per aërem tenebræ pereunt, & ingrediente rege victore in urbem, hostis egreditur, & fugit : ita diffusa gratia in cordibus nostris mors culpæ euanescit, & intrante Spiritu Sancto dæmon abcedit, & nusquam apparet. Audi quid de gratia dicat Dominus per Ezechielem : Et effundam super vos aquam mundam (gratiam nimirum, quæ animam lauat) & mundabimini ab omnibus inquinamentis vestris, & ab vniuersis idolis vestris mūdabo vos.] Et Paulus : Gratia estis saluati per fidem, & hoc non ex vobis, Dei enim donum est, non ex operibus, ut nequis gloriatur.] Audi quid de Spiritu Sancto in eodem Ezechiele : Et dabo vobis cor nouum, & spiritum nouum (qui scilicet cor renouet) ponam in medio vestri, & auferam cor lapideum de carne vestra, & dabo vobis cor carneum.] Et Paulus de Deo Salvatore nostro ait : quia saluos nos fecit per lauacrum regenerationis, id est, per baptismum, & renouationis Spiritus Sancti (quo nempe sumus renouati) quem effudit in nos abundẽ per Iesum Christum Saluatorem nostrum.] Sed quia Deus nouit saluare nos sine nobis ad salutem nostram cooperantibus, ideo beneficium istud, quo ipse homines saluat, atque iustificat non tantum continet habitum gratiæ animabus inhaerentem, & habitum virtutum infusarum afferentem, & Spiritum Sanctum per gratiam mentes inhabitantem, sed etiam comprehendit auxilia gratiæ, & opera nostra ex gratia facta, quibus ad nostram iustitiam cooperamur, & post iustificationem acceptam, magis ac magis in iustitia perficimur. Hæc autem auxilia gratiæ

A Dei ad opera mortificationis nos mouent, & hæc opera ex gratia, quibus ad iustificationem operamur, aut omnino, aut aliquo modo sub domino mortificationis continentur, & opera sunt mortificationis, ut sic pateat nos à malis peccati mortificatione sanari. Nunc infantes prætermittamus, & de solis adultis loquamur : licet illi quoque mortificatione sanentur. Nam cum mortificatio sit (ut postea dicemus) quædam depolitio veteris hominis, & vitæ carnalis abiectio, infantes, dum baptizantur, veterem hominem exuunt, & nouum induunt, & actione piæ matris Ecclesiæ, eorum defectum & ignorantiam suppletis, diabolo, & operibus eius renuntiant, & le peccata, & opera carnis reiecturos profitentur. Paulus quidem baptismi sacramentum spiritualement circumcissionem, & mortem, aut hominis iam mundanis actibus mortui sepulturam vocat, ut videamus quàm verum sit, paruulos quoque mortificatione, baptismo contenta, saluari. In quo (id est, in Christo) inquit, & circumcisi estis, circumcissione non manu facta, in expoliatione corporis carnis, sed in circumcissione Christi, quæ (ut ait Anselmus) non carnem amputat, sed vitia (consepulti ei in baptismo, in quo & resurrexistis) (à morte scilicet animæ) [per fidem operationis Dei] qua nimirum credidistis operationem, quam Deus Pater fecit in Christo, [qui suscitauit illum à mortuis.] Idque significatur trina mensioe baptismi, qua quis in aquam velut in sepulchrum deponitur, & vitis ac peccatis mortuus iudicatur. Infantes igitur recens nati etiam quodam mortificationis genere sanantur, in quibus moritur peccatum per originem traductum in illos, & opera carnis desolentur, quæ mater Ecclesiæ nomine suorum filiorum abdicat, ut eos in filiorum Dei dignitatem, & in gratiam adducat. Et hæc est spiritualis paruulorum circumcisio adhuc vigens secundum sententiam Augustini, & aliorum patrum antiqua illa, quam Christus aboleuit, circumcisio signata, quia si nunc paruulorum caro non amputatur, at superfluitas cordis præciditur.

Verum ad adultos redeamus, quos fatemur mortificatione sanari, & in fastigium perfectionis extolli. Quod ut manifestum fiat, considera mihi peccatorem, iniquitatibus & flagitiis sordentem, qui velit ad sanam mentem redire, & gratiam ac vitam animæ comparare. Is primum, & crassius mortificationis genus subire debet, quod in peccatorum expulsiõne consistit : licet illa cordi adhæreant, licet delectent, licet grauissimum, & pene morti conyunctum videatur, illa relinquere. Meditemur hæc de re verba Hieronymi : Non est, inquit, delicata in Deum, & secura confessio. Qui in me credit, debet suum sanguinem fundere. Qui enim perdidit animam suam in præsentem, lucrificat eam in futuro. Quotidie credens in Christum, tollit crucem suam, & negat seipsum. Qui impudicus fuit, versus ad castitatem, temperantiam luxuriam negat, Qui formidolosus & timidus, assumpto robore fortitudinis, priorem se esse nescit. Iniquus, si sequatur iustitiam, negat iniquitatem. Stultus, si Christum confiteatur, Dei virtutem, & Dei sapientiam, negat stultitiam. Quod scientes non solum persecutionis tempore, & necessitate martyrij, sed in omni conuersatione, opere, cogitatione, sermone negemus nosmetipsos, & confiteamur eos, qui in Christo renati sumus.] Hæc ille. Ad hoc mortificationis genus Christus homines prouocat, cum ait : Si quis vult post me venire, abneget semetipsum, & tollat crucem suam, & sequatur me.] Ire enim post Christum, est

Caloss. 2.
11. 14.

Hier. ep.
ad Aige.
3. qu. 3.
Tem. 3.

Matth. 16.
24.

1. Cor. 2.

Greg. ho.
10. in
Ezech.Rom. 6.
6. 7.Roma. 8.
12. 13.Leo ser. 7.
de reu-
nio deci-
mi men-
si.

gratiam eius induere, & nouam fieri creaturam, secundum illud Pauli: Si qua igitur in Christo noua creatura, vetera transierunt; ecce facta sunt omnia noua. Volenti verò hanc Christi sequelam, præceptum mortificationis indicitur, ut scilicet se ipsum neget, & actus carnales deponat. Nam semetipsum abnegat, inquit Gregorius, qui mutatur ad meliora, & incipit esse, quod non erat, & desinit esse quod erat.] Eandem quoque mortificationem, quasi penicillo, delineat Paulus, cum ait: Hoc scientes, quia vetus homo noster simul crucifixus est, ut destruat corpus peccati, ut ultra non seruiamus peccato. Qui enim mortuus est, iustificatus est à peccato.] Quisnam est vetus homo noster? Nonne sunt carnalia opera? Nonne immoderate affectiones, & reliquæ ex peccato manantes? Sed hæc omnia cum Christo crucifixa sunt, id est, gratia per eius mortem & crucifixionem nobis data, sunt à prauis motibus mortificata, ut destruat corpus peccati, id est, omnis peccatorum congeries, & ut deinceps non obediamus peccato. Nam si illa non crucifigantur, & mortificatione ligentur, non possemus à peccato liberari. Oporteret enim hominem mori peccato, ut ad vitam nouam, ad iustitiamque resurgat. Et alio loco ait: Ergo fratres debitores sumus non carni, ut secundum carnem viuamus. Si enim secundum carnem vixeritis, moriemini: si autem spiritu facta carnis mortificaueritis, viuetis.] Vita carnis, id est, vita carnalis, & exequutio operum iniquorum, mors animæ est, quam spiritu gratiæ debemus perimere, aut mortificare, ut Deo, ac iustitiæ viuamus. Carnalis enim, & spiritualis vita non minus opponuntur inter se, quam quælibet alia contraria: vnde si ut candorem, vel calorem acquiramus necesse est atrorem vel frigus reicere: ita procul ableganda est impura, & carnalis vita ut pura & spiritualis adueniat. Præscindendi sunt in hac mystica arbore, quæ sumus nos, tami steriles veteris Adæ, ut rami fructiferi cælestis Adæ progernant. Quis enim vidit vineam necdum putam bene florere, & copiosos fructus facere? Hostis Domini pellendus est, ut dominus ipse in domum cordis redeat, & illam latus inhabitet. Ab infimo peccati loco discedendum est, ut in superius cœnaculum gratiæ surgamus. Hæc omnia, si bene inspiciantur, mortificationem sonant, sine qua certum est neminem posse à morte peccati, quam debet in se perimere, ad vitam gratiæ remeare.

Demus iam hominem à peccato discessisse, & donum fuisse iustitiæ consequutum, certè per ipsum gratiæ & iustitiæ ingressum vitiosos habitus non deposuit, quos assuetudo pristinae conuersationis inuexit. Certè peccatorum reliquias non absumpsit, nec fæctorem tetri liquoris eluit, quem ad pedes sacerdotis per confessionem effudit. Certè pronitatem ad malum non reiecit, quam non momentanea conuersio destruit, sed gratia astans animæ & assiduus labor extenuat. Optimè namque dixit Leo Papa, Natura mutabilis, & de peccati labe mortalis. Licet etiam iam redempta, & sacro baptisinate sit renata, in quantum est passibilis, in tantum est ad deteriora procliuus. Corrumperetur carnali desiderio, nisi spirituali muniretur auxilio: quia sicut illi numquam deest vnde corrumpat; ita semper præstò est vnde subsistat.] Ergo post conuersionem alio genere mortificationis opus est, quo homo se in adepta gratia conseruet, & procliuitatem ad mala cohibeat. Iam quidem aduersus præterita peccata pugnavit, & illa gratia pœnitendi de-

A struit; sed manet intus multiplex peccatorum incentor, qui iterum ad peccatum pertrahet, nisi illum mortificationis gladius persequatur. Lasciuia caro impudica suspirat, pueriles sensus suas delicias, licet rationi & legi Dei aduersas, efflagrant: passio-num venti fremunt, & in mari nostri cordis liberè vagari nituntur: stulta cogitatio non obtenta, immò nec petita venia discedit, & ad quæuis impura & illicita effingenda festinat. An tot ægritudines possunt sine medicamento abnegationis sanari? An tot clamores infirmorum seruulorum possunt sine mortificationis flagello cohiberi? Ne te contineas, ne tuas affectiones comprimās, ne aduersus sensus deteriora poscentes indigneris, & post tantillum temporis in pristina peccata corruas, & in iniquitatis pelagus demergeris. Quid dixit Saluator illi paralytico à se sanato, ne in eandem aut grauiorem infirmitatem rediret? Ecce, inquit, sanus factus es; iam noli peccare, ne deterius tibi aliquid contingat.] Causæ ergo ægritudinis tollendæ aut minuendæ sunt, nisi velimus in eandem prolabi. At affectus nostri, & procliuitates ad malum, causæ fuerunt ægritudinis animæ, nempe præteritorum delictorum. Quis non videat eas mortificatione esse minuendas, ne ægritudinem priorem efficiant? Iam cum iustificati sumus, aduersario nostro, scilicet Christo, peccatis nostris aduersari consensimus, ut eius iram & penas perpetuas fugeremus; non possumus in eius amicitia perdurare, nisi nobis cum ipsis infirmitatibus per mortificationem geramus. Tu verò, inquit Bernardus, qui hæc audis, si pauens cœperis velle fugere à ventura ira, credo, sollicitus eris, quomodo huic consentias aduersario, qui tibi illam tam terribiliter intentare videtur. At istud impossibile, nisi dissentias tecum, nisi tibi met ipsi aduerseris, nisi graui & vigili lucta tu ipse contra te ipsum insatigabiliter præleris: postremo, nisi valefacias inueteratæ consuetudini innatæque affectioni. Id quidem durum. Si tuis attemperaueris viribus, tale erit, ac si in vno digitorum tuorum torrentis impetum sistere, aut ipsum denuo coneris Iordanem conuertere retrorsum. Quid facies? Quære verbum, cui consentias, ipso faciente ut consentias. Fuge ad illum, qui aduersatur, per quem talis fias, cui iam non aduersetur, ut blandiatur, qui minabatur, & sit ad immutandum efficacior infusa gratia, quam intensa ira.] Hactenus Bernardus. Hinc elucet quam necessaria mortificatio sit, ne iterum peccemus, & aliquantulum in virtute proficiamus. Quia non potest quis Christo bona poscenti consentire, nisi à propriis desideriis mala poscentibus ipse dissentiat: nec potest virtutes augere, nisi immoderatas cupiditates diminuat, quas mortificationis gladius euincit. Paulus quidem iustificatos alloquebatur, cum dicebat: Nolite communicare operibus infuistuos tenebrarum, magis autem redarguite.] Quisnam non communicat tenebrarum, id est, peccatorum, operibus? Qui ea non patrat, qui nequaquam eorum cogitationi à diabolo immisæ consentit. Et quis redarguit? Qui contrariis operibus ea mala esse, & reprehensione digna demonstrat. Quomodo autem iusti habentes eandem pronitatem, quam habent iniqui ad patrandum malum (homines enim sunt) non communicabunt eorum operibus, immò potius vira & exemplo redarguent, nisi hæc pronitatem mortificent, & non secundum illam, sed secundum Dei voluntatem vitam instituant?

108. 5. 14.

Bern. ser.
85. in
Cant.Ephes. 5.
11.

Ad perseverandum ergo, & aequaliter proficiendum, mortificatio necessaria est. At velit quis ad perfectionem venire? Sanè sine alio sublimiori mortificationis genere, quod leuia etiam peccata demat, & imperfectiones amputet, & multa etiam licita & concessa reiciat, ad finem concupitum non veniet. Perfectio enim leuia peccata libenter non sustinet, sed quantum potest, demit: imperfectiones tanquam se fuscantes depellit: consilia Evangelica pro status possibilitate custodit. Quis autem peccata leuia vitabit, nisi etiam in leuibz seipsum abneget? Quis imperfectiones fugiet, nisi propriam voluntatem sepe minus perfecta postulantem frangat? Quis consilia custodiet, nisi multa sibi non vetita, immò concessa reiciat? Totum perfectionis studium, quædam sublimis mortificatio est, qua vir perfectus, in dies magis ac magis Christum induens, magis ac magis veteris Adæ mores comprimit, atque consumit. Si pauper est, cupiditatem rerum temporalium vsque ad magnæ quoque penuriæ sufficientiam cohibet: si castus est, appetitum voluptatis vsque ad leuissimæ cogitationis voluptuosæ desertationem negat: si obediens, propriam voluntatem vsque ad rerum difficultatem & amarissimarum admissionem calcat: si pijs actionibus subit, intus elationem, & inanis gloriæ titillationem, & extra proprium sensum tepiditatem, & mille alias imperfectiones amouet: si orationi se tradit, quoddam genus mortis amplectitur, dum sensus externos suis actionibus priuar, internos ad cogitationum paupertatē adigit, & in cella, in loco obscuro, sine locis, sine luce, immò quantum potest, sine se ipso delitescit. An omnia hæc non sunt magnæ mortificationis actiones? Et quidem: sine quibus tamen nemo in virtute vsque ad mediocritatem profecit, nullus ad mentis puritatem peruenit. Desiderante Dauide potum aquæ de cisterna Bethlehem, irruerunt tres fortes castra Philistinorum, & hauserunt aquam de cisterna Bethlehem, quæ erat iuxta portam, & attulerunt eam ad Dauid. [Si illi verò non fortiter irrupissent atque vicissent, nunquam aquam detulissent. Historia hæc, quòd nunc tractamus, non obscure significat.] Dauid enim Christi Saluatoris est typus, qui in acie positus, id est, nobiscum, vsque ad consummationem sæculi, in tentorio Eucharistiæ degens, aquam ex cisterna illa, quæ est in domo panis, id est, imitationem vitæ celestis, & perfectionis opera sibi afferri desiderat. Hanc autem non infirmi, sed fortes, afferunt, non qui in segnitie sedent, sed qui mortificationis impetu hostes perfectionis oblitentes irumpunt. Anima ita pugnantes offerunt Christo puritatis aquam, quam ipse libentissimè aeterno Patri libare constituat: de qua bene dictum est, quòd sanguine, & vitæ periculo empta est, id est, propriæ voluntatis abnegatione, & vitæ carnalis expulsiōne conquisita. Hæc perfectionis aqua, & quæ eam comitari solet, consolatio diuina, illæ animæ abundant, quæ fortiter mortificationi student, & motibus inordinatis resistunt: cum tamen è contra mortificationis oblitæ, magnam patientiam huius aquæ penuriam. Vnde, inquit Bernardus, spirituales gratiæ inopia tanta quibusdam, cum aliis copia tanta exuberet? Profectò nec auarus, nec inops est gratiæ distributor, sed vbi vacua vasa defunt, stare oleum necesse est. Vndique se ingerit amor mundi, cum consolationibus, immò desolationibus suis obseruat aditus, per fenestras irruit, mentem occupat, sed non eius, qui dixit: Renuit consolari anima mea, memor fui Dei, & delectatus sum. [Præoccupatum nempe secularibus desideriis animum de-

2. Reg. 23. 16.

Bern. ser. 6. de Ascensu.

Gal. 76.

A lectatio sancta declinat, nec misceri poterunt vera vanis, aeterna caducis, spirituales corporalibus, summa imis, vt pariter sapias quæ sursum sunt, & quæ super terram. Est igitur mortificatio, id est, motuum carnalium, & illicitorum abiectio atque repressio, quæ animam peccato mortuam ad spiritalem vitam reuocat, & reuocatam, sed adhuc infirmam, sanat, & vtrumque sanatam, decore perfectionis exornat. Hæc, inquam, facit mortificatio, quæ diuina gratia excitat, & mouet, & facit in nobis, vt non sine nostris actibus nos viuificet, atque perficiat. Ac proinde ea est velut iter quoddam, quo ad vitam properamus, & à morte discedimus: est velut medicina, quæ plagis nostris applicata, saniem tollit, putorem tergit, & sanitatem operatam affert: est, quasi penicillus manu Domini pictoris optimè assumptus, quo in imagine sua minimos nauios abradit, deformata reformat, vetusta renouat, & cœpta vsque ad perfectionem adducit. Mortificatio generale est instrumentum, quo salutem nostram operamur, à malo seingimur, & boni nos amatores profitemur. Quæ cum agnoscitur depellit animam, & quicquid peccatum vulnerat, mirabiliter sanat, post bellum cum vicijs vtrumque susceptum, à perfectionis amatoribus diligentem suscipienda est, & tanquam omnino necessaria vniuersum medicina suis malis applicanda. Cuius naturam prius exponemus, & utilitates eius quasi inuolantè & confusè tactas sigillatim declarabimus, vt postea libentius ad praxim non tam legendam, quam opere complendam accedamus.

Quid sit Mortificatio, & quod duplex, ac de eius nominibus?

C A P. III.

MORTIFICATIONIS substantia, atque natura breui definitione conuenienter exprimitur, quæ est huiusmodi. Mortificatio est spontanea, liberaque anima à vita carnali separatio, & vitium tum externarum tum internarum, ab illicitis operibus dissolutio. Cum enim mortificatio sit quoddam genus mortis (vt ipsum nomen indicat) non aliter quam vt quædam mors specialis, est à nobis explicanda. Nec quia vocatur mors, aut timenda aut fugienda est, quoniam eâ id quod Deo displicet, & homini nocet, corrumpitur, vt mens nostra iucundiori vita vestiatur. Neque eam debemus existimare terribilem, quam non peccatum, vt penam, attulit, sed iustitia Christi, vt peccatum occidat, inuenit. Vt autem sciamus in quo hæc separatio dissolutione consistat, in memoriam reuocandum est, duas esse hominis partes, substantia officioque distinctas. Has diuersis nominibus declaramus: vocantur enim caro & spiritus; sensualitas & ratio; homo vetus, & nouus; exterior, & interior. Carnis & spiritus meminit Paulus, dicens: Caro concupiscit aduersus spiritum, spiritus autem aduersus carnem: hæc enim sibi inuicem aduersantur, vt non quæcumque vultis, illa faciat. Meminit etiam hominis veteris, & noui. Nolite, inquit, mentiri inuicem, expoliantes vos veterem hominem, cum actibus suis, & induentes nouum, eum, qui renouatur in agnitionem secundum imaginem eius qui creauit illum. Nec oblitus est hominis exterioris & interioris: Sed licet is, qui foris est, noster homo, corrumpatur, tamen is, qui intus est, renouatur de die in diem. Et conde-

Galat. 5. 17.

Coloss. 3. 9.

1. Corin. 4. 16.

